

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในการแก้ปัญหาาระเบียบวินัย
ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อ เปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในการแก้ปัญหาาระเบียบวินัย
ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่าจะเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังต่อไปนี้ หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนลดลงมากกว่านักเรียนห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ
2. นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพัฒนาการของพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มมากกว่านักเรียนห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ
3. นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพัฒนาการของพฤติกรรมคิดเป็น-
ทำเป็น-แก้ปัญหาเป็นมากกว่านักเรียนห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา
2528 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 27 คน ของโรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ (วันครู
2500) อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็นห้องทดลองและห้องควบคุมโดยการจับฉลากห้องเรียน
ทั้งสองซึ่งเลือกจากห้องเรียนที่มีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้

1. แผนการฝึกอบรมปฏิบัติการกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ
2. แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียน
3. แบบสอบวัดพฤติกรรมการทำงาน เป็นกลุ่ม
4. แบบสอบวัดพฤติกรรมคิด เป็น-ทำ เป็น-แก้ปัญหา เป็น

การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียน

แบ่งการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนออกเป็น 2 วิธี คือ

1. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนในชั่วโมงเรียน ใช้วิธี
สังเกตในชั่วโมงเรียน โดยใช้สัญญาณจับเวลาคนละ 10 วินาที/รอบ ครั้งละ 4 รอบ/คน
รวมสังเกตและบันทึก 10 ครั้ง
2. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียน โดยทั่วไป ใช้
วิธีการบันทึกโดยการสอบถามวันละครั้งก่อนเลิกเรียน เป็นเวลารวม 4 สัปดาห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. บันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยทั้งในชั่วโมงเรียนและ โดยทั่วไปก่อนการ
ทดลองแก้ห้องทดลองและห้องควบคุม เป็นเวลา 2 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ตามลำดับเพื่อเก็บ
คะแนนก่อนการทดลอง
2. แบ่งนักเรียนห้องทดลองและห้องควบคุมออกเป็นห้องละ 4 กลุ่มย่อย แล้ว
กำหนดปัญหา 4 ปัญหาให้นักเรียนช่วยกันคิดแก้ปัญหากลุ่มละ 1 ปัญหา โดยกำหนดเวลาให้
4 สัปดาห์ ปัญหาที่กำหนดให้แก้ไขมีดังนี้
 - 1) การไม่ตั้งใจเรียน
 - 2) การไม่ทำการบ้าน
 - 3) การไม่ดูแลความสะอาดร่างกาย
 - 4) การไม่ดูแลความสะอาดห้องเรียน

3. นำแบบสอวัตพฤติกรรมการทำงาน เป็นกลุ่มและแบบสอวัตพฤติกรรมการคิด เป็น-
ทำ เป็น-แก้ปัญหา เป็นมาให้นัก เรียนห้องทดลองและห้องควบคุมทำหลังจากการแก้ปัญหาในข้อ 2
ครบ 4 สัปดาห์แล้ว เพื่อเก็บคะแนนก่อนการทดลอง

4. ให้การฝึกอบรมปฏิบัติการกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพแก่ห้องทดลองตามแผนที่สร้าง
ขึ้น โดยใช้เวลาอบรมทั้งสิ้น 36 ชั่วโมง

5. เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแก่ห้องทดลองแล้ว แบ่งนักเรียนทั้งห้องทดลองและห้อง
ควบคุมออกเป็น 4 กลุ่มย่อย ห้องทดลองให้ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพตามที่ได้รับอบรมมา
ในการแก้ปัญหา 4 ปัญหาที่กำหนดขึ้น โดยเปิดโอกาสให้นัก เรียนแบ่งกลุ่มและ เลือกปัญหา เองอย่าง
อิสระ ส่วนห้องควบคุมครูจะเป็นผู้แบ่งกลุ่มและนำปัญหาที่ได้จากการ เลือกของห้องทดลองมาแก้ไขทั้ง
4 ปัญหา โดยให้เวลาในการแก้ปัญหา 4 สัปดาห์ ปัญหาที่กำหนดให้แก้ไขทั้ง 4 ปัญหาคือ

- 1) การเข้าแถวไม่เป็นระเบียบ
- 2) การไม่ทำงานตามที่ครูสั่ง
- 3) การแต่งกายไม่เรียบร้อย
- 4) การไม่ทำความเคารพครู

6. ผู้วิจัยนำแบบบันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้น เรียนทั้งในชั่วโมง เรียนและ
โดยทั่วไป ไปให้นัก เรียนห้องทดลองและห้องควบคุมทำอีกครั้งหลังจากแก้ปัญหาในข้อ 5 ครบ
4 สัปดาห์แล้ว เพื่อเก็บคะแนนหลังการทดลอง

7. นำแบบสอวัตพฤติกรรมการทำงาน เป็นกลุ่ม และแบบสอวัตพฤติกรรมการคิด เป็น-
ทำ เป็น-แก้ปัญหา เป็นไปให้นัก เรียนห้องทดลองและห้องควบคุมทำอีกครั้ง หลังจากการแก้ปัญหาใน
ข้อ 5 ครบ 4 สัปดาห์แล้ว เพื่อเก็บคะแนนหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้น เรียน คะแนน
สอวัตพฤติกรรมการทำงาน เป็นกลุ่ม และคะแนนสอวัตพฤติกรรมการคิด เป็น-ทำ เป็น-แก้ปัญหา เป็น

ก่อนและหลังการทดลองของห้องทดลองและห้องควบคุมมาหาค่า \bar{X} และ S.D. แล้วนำค่า \bar{X} และ S.D. มาเปรียบเทียบกันโดยใช้ค่า t

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการแก้ปัญหาความมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนระหว่างห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพกับห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีดังนี้
 - 1.1 นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 1.2 นักเรียนห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน
 - 1.3 นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพและนักเรียนห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพที่พฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน
 - 1.4 นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพและนักเรียนห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 1.5 นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียนลดลงมากกว่านักเรียนห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. พฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มระหว่างห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพกับห้องเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพได้ผลดังนี้
 - 2.1 นักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการทดลองครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยมั่นใจว่ากิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพสามารถนำไปใช้ฝึกอบรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เกิดคุณสมบัติตามที่หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงทำตารางวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบดูว่าเทคนิคของกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพทั้ง 9 เทคนิคได้แก่ เทคนิคการประชุมกลุ่ม เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตารางเก็บข้อมูล เทคนิคการระดมสมอง เทคนิคการตัดสินใจร่วมกัน เป็นกลุ่ม เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้วยแผนภูมิแกงปลา เทคนิคการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคนิคการวางแผนแก้ปัญหา เทคนิคการดำเนินการแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม และเทคนิคการประเมินผลการปฏิบัติงาน แต่ละเทคนิคเมื่อนำไปสอนให้นักเรียนแล้วจะช่วยให้นักเรียนมีคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ต้องการในข้อใดบ้าง เมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์แล้วได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับการวิเคราะห์ของผู้ทรงคุณวุฒิในด้านหลักสูตรและการสอน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพจำนวน 6 ท่านคือ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช รองศาสตราจารย์ ดร.ทิตนา เขมมณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรวรรณ จันทร์รางศู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญระวี เถรยอด และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร ซึ่งผลของการวิเคราะห์เปรียบเทียบสามารถสรุปผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แสดงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เหมาะสมกับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุม
คุณภาพ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521	การใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1 คุณสมบัติที่ต้องการเน้น		
1.1 มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ส่วนตน	✓	
1.2 มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ	✓	
1.3 ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน		✓
1.4 รู้จักคิด วิचारณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	✓	
1.5 มีขันติธรรมต่อคำวิจารณ์และความแตกต่างระหว่าง บุคคลหรือหมู่เหล่า	✓	
1.6 มีน้ำใจ เป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น	✓	
1.7 รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยรู้จัก เป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำและผู้ตามที่ดี	✓	
2 ความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต		
2.1 มีสุขนิสัยส่วนตัวและส่วนรวมทั้งทางกายและจิตใจ		✓
2.2 รู้กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน		✓
2.3 มีความรู้และทักษะในการหา การใช้ และออมทรัพย์		✓
2.4 เข้าใจความหมายของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีต่อชีวิตประจำวัน		✓
2.5 มีความรู้และทักษะในการจัดการและทำงานรวมกลุ่ม โดยถือหลักสหกรณ์		✓
2.6 มีความรู้และทักษะในการทำงานทั้งในฐานะผู้ผลิตและ ผู้บริโภค		✓

ตารางที่ 10 ต่อ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521	การใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
2.7 มีนิสัยและรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	✓	
2.8 มีความรู้และทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์	✓	
2.9 มีความรู้และทักษะในวิธีการทางวิทยาศาสตร์	✓	
2.10 มีความสามารถในการยังชีพผสมกลมกลืนกับสภาพและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ		✓
2.11 รู้จักชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ		✓
3. ชีวิตที่สงบสุข		
3.1 รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสิ่งแวดล้อมและวิทยาการใหม่ ๆ	✓	
3.2 เข้าใจและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือและนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน		✓
3.3 รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพ		✓
3.4 มีความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม	✓	
3.5 มีอิสระในการคิด แต่พร้อมจะยอมรับความคิดของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล	✓	
3.6 รู้จักแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี	✓	
4. สมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ		
4.1 เชื่อมมั่นในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข		✓

ตารางที่ 10 ต่อ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521	การใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
4.2 รู้คุณค่า ชื่นชม และรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ		✓
4.3 สำนึกในหน้าที่และสิทธิของตน	✓	
4.4 รู้ความสำคัญของครอบครัว สังคม และท้องถิ่นของตน		✓
4.5 รู้ถึงความสำคัญระหว่างประเทศในภูมิภาคและโลก และมีความเข้าใจอันดีต่อกัน		✓
4.6 สามารถผลึกกำลังสติปัญญา กำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อความเจริญและความมั่นคงของประเทศ		✓
4.7 รู้คุณค่าในความเป็นไทย และภูมิใจที่เกิดในผืนแผ่นดินไทย		✓

จากตารางวิเคราะห์จะเห็นว่ากิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพนั้นไม่ได้เป็นแก้วสารพัดนึกที่สามารถนำไปใช้สอนนักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ทุกข้อ แต่กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพเหมาะสมกับการสอนให้นักเรียนรู้จักคิด (ดังในตารางตรงกับจุดมุ่งหมายข้อ 3.4 และ 3.5) รู้จักทำ (ดังในตารางตรงกับจุดมุ่งหมายข้อ 2.7, 2.8 และ 2.9) และรู้จักแก้ปัญหา (ดังในตารางตรงกับจุดมุ่งหมายข้อ 3.1 และ 3.6) นอกจากนี้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพยังเหมาะที่จะนำมาใช้สอนให้นักเรียนมีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่หลักสูตรประถมศึกษาต้องการเน้นในด้านความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ รู้จักคิดวิจารณ์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีขนบธรรมเนียมต่อคำวิจารณ์และความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือหมู่เหล่า มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำและผู้ตามที่ดี รวมทั้งรู้จักสำนึกในหน้าที่และสิทธิของตน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้สามารถฝึกให้เกิดมีขึ้นโดยใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพได้ใน 2 กรณีคือ

1. การปกครองชั้นเรียน โดยการที่ครูประจำชั้น เปิดโอกาสให้นักเรียนปกครองกันเอง ด้วยการจัดตั้งกลุ่มควบคุมคุณภาพย่อย ๆ ขึ้นในชั้นเรียน เพื่อช่วยแก้ปัญหาหรือปรับปรุงชั้นเรียน โดยครูประจำชั้นทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มควบคุมคุณภาพแต่ละกลุ่มย่อย ๆ การจัดกลุ่มในลักษณะนี้จะช่วยให้นักเรียนได้รับการฝึกให้มีคุณสมบัติตามที่จุดมุ่งหมายหลักสูตรต้องการ เน้นได้

2. การสอนวิชาจริยศึกษา โดยการนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไปประยุกต์ใช้ สอนจริยศึกษาในบางเรื่อง อาจจะใช้วิธีการให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาในชีวิตจริงหรือจากกรณีตัวอย่าง เป็นกลุ่ม ๆ โดยสอนขั้นตอนการคิดด้วยกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไว้ก่อน แล้วสรุปคุณธรรมที่ได้ หลังจากการแก้ปัญหาแล้ว

✓ การฝึกให้นักเรียนใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพทั้งสองกรณีดังกล่าว นอกจากจะช่วย ให้เด็กบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากการปฏิบัติแล้ว จากผลการ วิจัยยังแสดงให้เห็นว่านักเรียนห้องเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมีพฤติกรรมการทำงาน กลุ่มที่ดีในด้านการตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของคนในกลุ่ม ความ รู้สึกของผู้ร่วมกลุ่ม การดำเนินการแก้ปัญหากลุ่ม สภาพผู้นำภายในกลุ่ม การตัดสินใจของกลุ่ม และการไว้วางใจซึ่งกันและกันในกลุ่มด้วย ดังนั้นการนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไปสอนนักเรียน จึงเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ฝึกพฤติกรรมการทำงาน เป็นกลุ่มที่ดีด้วย

มีข้อที่น่าสังเกต เกี่ยวกับการนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไปใช้ในโรงเรียน จาก การไปทำการทดลองให้การฝึกอบรมกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในงานวิจัยครั้งนี้ มีข้อที่ควร จะ ทยอยยกเพื่อนำมา เป็นข้อสังเกตสำหรับผู้สนใจจะนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไปใช้ในโรงเรียน ดังนี้

1. การนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไปใช้กับนักเรียน

ในการให้การอบรมกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพให้แก่ นักเรียนตามแผนการฝึกอบรม ที่สร้างขึ้นนั้น เนื่องจากกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ เป็นกิจกรรมของการรวมกลุ่มกัน เพื่อการระดม สมอง คิดค้นปัญหา สาเหตุปัญหา วิธีแก้ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา แล้วจึงนำไปปฏิบัติตามแผน มีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ แล้วสรุป เป็นข้อกำหนด การทำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพจึง เป็น

การรวมกลุ่มกันเพื่อการ "คิดค้น" ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังไม่คุ้นเคยนักสำหรับเด็กไทย เพราะเด็กส่วนมากจะได้รับแต่เนื้อหาวิชาการที่ป้อนจากครูโดยตรง ดังนั้นในช่วงของการฝึกอบรมซึ่งใช้เวลาในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดวิชาบูชา ผู้วิจัยจึงพยายามหาแรงจูงใจที่จะทำให้นักเรียนมาเข้ารับการอบรมด้วยความเต็มใจ โดยการสอดแทรกการเล่นิทาน เพลง และเกม ในบางช่วงของการอบรม ซึ่งจากการปฏิบัติพบว่าได้ผลดี แต่ไม่ควรให้แรงจูงใจนี้มากเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนมุ่งแต่ความสนุกสนานจนขาดความตั้งใจในการช่วยกันคิดในขณะฝึกปฏิบัติการ

ในส่วนเนื้อหาของการอบรม เท่าที่สังเกตจากการปฏิบัติ นักเรียนจะสนุกกับการใช้แผนภูมิแกงปลามากที่สุด รองลงมาได้แก่การใช้ตารางประเมินทางเลือกปัญหาและสาเหตุของปัญหา ซึ่งจากการสังเกตตรงกับการพูดแสดงความรู้สึกหลังการทดลอง โดยที่เมื่อนักเรียนถูกถามว่าเทคนิคของกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพนักเรียนชอบ เทคนิคใดมากที่สุดและน้อยที่สุด เพราะเหตุใด นักเรียนเกือบทั้งหมดจะตอบว่าชอบแผนภูมิแกงปลา เพราะใช้แผนภูมิแกงปลาช่วยให้รู้สึกสนุกและคิดง่ายขึ้น และที่ชอบการใช้ตารางประเมินเพราะทุกคนได้ประเมินพร้อมกันและเวลารวมคะแนนเพื่อจัดอันดับทำให้รู้สึกตื่นเต้นดี ส่วนเทคนิคที่นักเรียนเห็นว่ายากที่สุดคือการหาวิธีแก้ปัญหาและการเปรียบเทียบผลกับข้อมูล และเมื่อนักเรียนถูกถามว่าได้อะไรจากการอบรมกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ นักเรียนส่วนมากจะตอบว่าได้ความรู้ในเรื่องการแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนสามัคคีกันมากขึ้น และคำถามสุดท้ายที่ถามนักเรียนคือกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพยากเกินไปสำหรับนักเรียนหรือไม่ นักเรียนส่วนมากจะตอบว่าไม่ยากเกินไป

ในส่วนของการให้นักเรียนวิจารณ์การทำงานของตนเองนั้น นักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งจะตอบว่าตนเองยังรับผิดชอบต่อน้ำที่น้อยเกินไป ทำให้ผลการแก้ปัญหาไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หลายคนตอบว่าเพราะตนเองขี้เกียจจึงทำให้ผลการแก้ปัญหาไม่ดีพอ

การสังเกตการฝึกปฏิบัติการกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพประกอบกับการตอบคำถามและการวิจารณ์ตนเองของนักเรียนทำให้นักวิจัยเชื่อมั่นมากขึ้นว่ากิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพสามารถนำไปใช้กับนักเรียนประถมศึกษาได้

ในส่วนของครูผู้สอนในโรงเรียน มีข้อที่น่าสังเกตจากการไปทำการทดลองว่า เมื่อนักเรียนฝึกระดมสมองโดยใช้แผนภูมิแกงปลานั้น นักเรียนคิดสาเหตุปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่ง

บางครั้งก็ไปกระทบถูกลักษณะการปฏิบัติตัวของครูบางท่าน เช่น ครูชอบใช้นักเรียน นักเรียนเลยหลบ ไม่ทำความเคารพครู ครูก็พร้อมไปทางในขณะที่คุมแถวหน้าเสาธงในขณะที่นักเรียนยืนตากแดด ครูบางคนพูดคำไม่สุภาพ ทำให้นักเรียนเอาอย่าง เป็นต้น มีครูบางท่านทราบเข้าก็แสดงความเห็นว่าไม่เห็นด้วยกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ระดมสมองอย่างอิสระ เพราะทำให้นักเรียนไม่เคารพ เกรงกลัวครู ปฏิบัติการเช่นนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพจะนำไปใช้กับนักเรียนอย่างได้ผลก็ต่อเมื่อครูในโรงเรียนจะต้องมีความคิดเป็นประชาธิปไตย และพร้อมที่จะยอมรับในข้อผิดพลาดของตนเอง

2. การนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไปใช้กับครู

จากข้อสังเกตในข้อที่ 1 ดังกล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมาใช้กับครู เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานในด้านการเรียนการสอนหรือการบริหารงานจะมีอุปสรรคที่สำคัญที่ว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีแนวคิดเป็นประชาธิปไตย ยอมรับความสามารถของครูทุกคนว่ามีความสามารถและมีความต้องการที่จะแก้ปัญหาหากเปิดโอกาสให้เขาได้มีโอกาสทำงานอย่างอิสระโดยได้รับการสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกพอสมควร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ถ้าจะให้การทำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพเพื่อแก้ปัญหาได้ผลดีและเป็นไปอย่างยั่งยืน ควรจะมีการฝึกเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นในการแก้ปัญหาตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การประชุมกลุ่ม การระดมสมอง การใช้แผนภูมิแกงปลา การใช้ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น จนมีทักษะพอสมควรแล้วจึงแก้ปัญหาตามกระบวนการของกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ จะช่วยให้นักเรียนมีความคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมกลุ่ม ควบคุมคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นถ้าจะทำการวิจัยเชิงทดลองครั้งต่อไป น่าจะให้เวลาในการฝึกทักษะกับเทคนิคต่าง ๆ มากขึ้น
2. ควรจะมีการนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพมาทำ เป็นชุดการสอนสำเร็จรูปสำหรับครู เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ฝึกการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้โดยไม่ต้องใช้การฝึกโดยการอบรม ซึ่งทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

3. ควรจะมีการวิจัย เปรียบเทียบการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้ เช่น กลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงกับระดับสติปัญญาปานกลางหรือต่ำ กลุ่มระหว่าง เพศหญิงกับเพศชาย

4. ควรจะมีการประยุกต์กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ เข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนในบางวิชา แล้วนำผลการสอนโดยกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพกับกิจกรรมการสอนตามหลักสูตรมา เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนสองกลุ่ม

5. ควรจะมีการประยุกต์กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 4, 3 และ 2 แล้วนำไปทดลองใช้สอนเพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดแก้ปัญหา

6. ควรจะมีการนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพไปใช้ในการปรับพฤติกรรมของนักเรียน เปรียบเทียบกับวิธีการปรับพฤติกรรมวิธีอื่น ๆ เช่น การปรับพฤติกรรมโดยการให้รางวัล การปรับพฤติกรรมโดยการลงโทษ เป็นต้น

7. ควรจะมีการวิจัย เปรียบเทียบการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในการพัฒนาพฤติกรรมคิด เป็น-ทำ เป็น-แก้ปัญหา เป็นกับวิธีการสอนให้คิด เป็น-ทำ เป็น-แก้ปัญหา เป็นวิธีอื่น ๆ

8. ควรจะมีการวิจัย เพื่อศึกษาถึงสภาพความคงทนของพฤติกรรมการแก้ปัญหของนักเรียนดูว่ายังมีการนำกิจกรรมของกลุ่มควบคุมคุณภาพไปใช้หรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย